VN2025-010577
rve dienstverlening

Gemeente Amsterdam

RAAD

Voordracht voor de raadsvergadering van 12 november 2025

Portefeuille Dienstverlening (40)
Agendapunt A0
Datum besluit

Onderwerp

Vaststellen van de Algemene legesverordening Amsterdam 2026

De gemeenteraad van Amsterdam besluit

Vast te stellen de Algemene legesverordening Amsterdam 2026 (hierna: algemene legesverordening) zoals opgenomen in de bijlage en kennis te nemen van de toelichting in deze raadsvoordracht. De belangrijkste wijzigingen ten opzichte van 2025 zijn (tenzij anders vermeld, verwijzen alle nummers in deze voordracht naar de hoofdstukken, paragrafen en nummers uit de legestabel 2026):

- **Hoofdstuk 1 Informatie:** vervallen van artikel 1.1 en 1.2 vanwege digitalisering
- **Hoofdstuk 2 Burgerzaken:** redactionele wijzigingen waaronder het apart opnemen van portokosten bij omwisseling van een buitenlands rijbewijs (artikel 2.3.4)
- **Hoofdstuk 3 Omgevingsvergunningen:**
  - Samenvoegen van hoofdstuk 3 en 4 tot één hoofdstuk 3 met diverse inhoudelijke en redactionele wijzigingen
  - Verhoging van het percentage in schijf 1 voor het bouwtechnische deel bij de bouwactiviteiten (artikel 3.4.2.1)
  - Nieuw legestarief voor aanvragen met een uitgebreide procedure voor de overige activiteiten (artikel 3.4.13.3)
  - Laten vervallen van de legesartikelen 'besluit vergunningvrij' (artikelen 3.4.11.5, 3.4.11.6 en 4.18.3)
  - Nieuw legesartikel voor ondersteunende activiteiten toegevoegd. Hiermee wordt voorkomen dat ondersteunende activiteiten onbedoeld apart legesplichtig worden (artikel 3.4.9.9.1)

- **Paragraaf 6.1 Horeca:** twee nieuwe legestarieven voor wijziging VOF, CV en maatschap (artikel 6.1.1.3 en 6.1.4.2)
- **Hoofdstuk 7 Openbare ruimte:** een aantal redactionele wijzigingen en twee vervallen artikelen bij ambulante handel (artikel 7.4.4.2 en 7.4.10)
- **Indexering van alle tarieven met 3,69%**
- **Kostendekkendheid van 91%**

Wettelijke grondslag

- Artikel 216 van de Gemeentewet bevat de bevoegdheid van de gemeenteraad om belastingverordeningen vast te stellen.
- Artikel 229 van de Gemeentewet is de wettelijke basis voor de legesverordening. Op grond van dit artikel kan een gemeente onder andere rechten heffen voor het genot van door of vanwege het gemeentebestuur verstrekte diensten. Onder rechtenworden mede verstaande leges.
- De artikelen 2, tweede lid, en 7 van de Paspoortwet bepalen dat een burgemeester of gezaghebber rechten kan heffen voor het verrichten van handelingen ten behoeve van de aanvraag van een reisdocument.

- Artikel 156 van de Gemeentewet maakt mogelijk dat de raad de bevoegdheid tot aanpassing van de legesverordening onder strikte voorwaarden kan overdragen.

Bestuurlijke achtergrond

- Elk jaar wordt er een nieuwe legesverordening en -tabel vastgesteld en gelijktijdig met de begroting behandeld. Eerder vastgestelde verordeningen over voorgaande jaren blijven van toepassing op aangevraagde diensten die in de betreffende jaren zijn aangevraagd.
- Volgens de Gemeentewet mogen de leges niet meer dan 100% kostendekkend zijn. Het overzicht van de kostendekkendheid van de leges staat in de begroting in de paragraaf lokale heffingen.
- In het vastgestelde beleidskader Leges worden de uitgangspunten van legesheffing en de keuzes die we daarbij in Amsterdam maken uitgelegd.
- Per 2026 gaat een nieuwe aparte verordening van kracht voor nul emissie. Daarnaast worden twee wijzigingen voorzien voor de algemene legesverordening per 2026. Dit wordt via aparte besluitvorming aan de raad voorgelegd.

Onderbouwing besluit

Leges zijn een vergoeding die de gemeente vraagt voor het in behandeling nemen van aanvragen tot het verstrekken van diensten aan burgers en bedrijven. Om leges te kunnen heffen, heeft de gemeente een legesverordening nodig. In de legesverordening staan de regels rondom het heffen en invorderen van leges. In de bijbehorende legestabel wordt weergegeven voor welke diensten leges worden geheven en welke tarieven daarbij horen.

Uitgangspunten

Dit zijn de uitgangspunten uit het beleidskader Leges die voor het college van belang zijn voor het opstellen van de legesverordening en –tabel:

1. De kosten van de aangevraagde diensten worden zo veel mogelijk bij de gebruikers zelf neergelegd.
2. Als er sprake is van een bepaald maatschappelijk belang kan er in uitzonderlijke gevallen voor worden gekozen om de leges niet kostendekkend te laten zijn.
3. Kosten die niet direct bij de gebruiker kunnen worden neergelegd worden zoveel mogelijk gedekt door andere tarieven te verhogen (kruissubsidiëring).
4. We hanteren één verordening. Met ingang van 2026 wordt van dit uitgangspunt afgeweken. Er komt naast de algemene legesverordening een aparte verordening voor nul-emissie. Reden hiervoor is risicospreiding omdat de ontheffingen nul-emissiezones en de legesheffing worden overgedragen aan het RDW.
5. We streven naar een kostendekkendheidspercentage van 85%-95% conform het beleidskader leges.
6. De legestarieven worden ieder jaar geïndexeerd.
7. We streven continu naar het verlagen van de kosten door procesoptimalisatie.

Algemene toelichting Algemene legesverordening 2026
Jaarlijks wordt de legesverordening getoetst op volledigheid, uitvoerbaarheid en conformiteit aan wettelijke vereisten. Naar aanleiding van deze juridische toets zijn teksten en verwijzingen naar wet- en regelgeving aangescherpt. De leesbaarheid wordt waar mogelijk verbeterd. Legestarieven die niet meer van toepassing zijn, zijn geschrapt. Deze juridisch technische wijzigingen zijn te vinden in de **bijlage 2. *Legestabel 2026 met vergelijking 2025***, in de rechterkolom 'Toelichting wijziging t.b.v. bestuurlijke behandeling'.

Hierna worden de belangrijkste inhoudelijke wijzigingen en tariefswijzigingen toegelicht.

Wijzigingen Algemene legesverordening Amsterdam 2026
Er zijn geen inhoudelijke wijzigingen, enkel redactionele aanpassingen.

Wijzigingen legestabel 2026 behorend bij de Algemene legesverordening Amsterdam 2026
De legestabel 2026 wordt op verschillende punten aangepast. Alle genoemde nummers verwijzen naar de hoofdstukken, paragrafen en nummers in de legestabel 2026.

Hoofdstuk 1 Informatie
Door digitalisering worden geen papieren kopieën meer verstrekt; artikel 1.1 en 1.2 worden daarom geschrapt uit de legestabel.

Hoofdstuk 2 Burgerzaken
Redactionele en inhoudelijke wijzigingen. Voor het omwisselen van een buitenlands rijbewijs zijn portokosten verschuldigd. Deze staan in de tekst van de legesverordening maar voor de duidelijkheid nu ook apart benoemd in de legestabel onder rijbewijzen met een verwijzing naar de actuele tarieven van PostNL (artikel 2.3.4). Daarnaast zijn enkele tekstuele verduidelijkingen doorgevoerd.

Hoofdstuk 3 Omgevingsvergunningen
Samenvoegen van hoofdstuk 3 en 4
In de Legesverordening 2026 worden de hoofdstukken 3. Omgevingsvergunningen en 4. Milieubelastende activiteiten samengevoegd tot één geïntegreerd hoofdstuk. De samenvoeging is gedaan omdat er artikelen dubbel waren opgenomen, dus zowel in hoofdstuk 3 als in hoofdstuk 4. Dit is door de samenvoeging niet meer het geval. Voordeel is dat alle activiteiten van de omgevingsvergunning nu in één hoofdstuk staan en bij wijzigingen slechts één keer aangepast hoeven te worden. Deze wijziging sluit ook aan bij de systematiek van de Omgevingswet, waarin milieuactiviteiten onder de bredere omgevingsvergunning vallen en is conform de modelverordening van de Vereniging Nederlandse Gemeenten (VNG). Hoewel het VNG-model een belangrijke richtlijn biedt voor de legesverordening en -tabel, heeft Amsterdam ervoor gekozen om deze niet 1 op 1 over te nemen. Dit omdat we rekening dienen te houden met interne kostenstructuren en specifieke praktijkgegevens. In deze nieuwe indeling zijn er artikelen deels vervallen en samengevoegd en verduidelijkt. Het samenvoegen van de hoofdstukken 3 en 4 zelf heeft geen financiële gevolgen.

Kleine verhoging milieuleges
De tarieven voor milieubelastende activiteiten worden gecorrigeerd: in 2025 is abusievelijk uitgegaan van te lage tarieven. De tarieven die vorig jaar niet goed zijn opgenomen, worden opgehoogd om deze omissie te herstellen, waarna de gebruikelijke indexatie voor 2026 volgt.

Verhoging van het percentage in schijf 1 voor bouwtechnische deel van de bouwactiviteiten (artikel 3.4.2.1)
De werkzaamheden voor het bouwtechnische deel voor kleinere bouwprojecten zijn nu niet in overeenstemming met de opbrengsten die hier tegenover staan. Gelet hierop is de wens om de technische bouwactiviteit in schijf 1 van 1,25% te verhogen naar 2,64%. Ook het minimumbedrag in deze schijf wordt verhoogd naar € 250 (was € 100). Dit is gelijk aan hoe het was voor invoering van de Omgevingswet. Dit heeft een positief effect op de legesopbrengsten van ongeveer € 200.000.

Nieuw tarieven & artikelen:

- Artikel 3.4.9.9.1 is een samenloopartikel voor ondersteunende activiteiten. Hiermee wordt voorkomen dat ondersteunende activiteiten (zoals bij een tankstation) onbedoeld apart legesplichtig worden.
- *Artikel 3.4.13.3 voor aanvragen met een uitgebreide procedure ad € 1.415,40 voor overige activiteiten. Er was alleen voor milieubelastende activiteiten een tarief opgenomen.*

Overige wijzigingen:

- De berekening van leges voor maatwerk- en vergunningvoorschriften wordt verduidelijkt: in plaats van per voorschrift wordt per 2026 gerekend per milieuaspect, om onbedoeld hoge legesaanslagen te voorkomen.
- De artikelen 3.4.11.5, 3.4.11.6 en 4.18.3 'besluit vergunningsvrij' vervallen, omdat dit artikel abusievelijk wordt gebruikt als blijkt dat een vergunningaanvraag vergunningvrij is. Het is niet de bedoeling om leges te heffen in het geval een aanvraag vergunningvrij blijkt te zijn. Om dit te voorkomen, worden de betreffende artikelen geschrapt.
- Verduidelijking van het legesfeit voor conceptverzoeken. Met deze aanpassing wordt het mogelijk om ook leges te heffen voor conceptverzoeken met betrekking tot maatwerkvoorschriften en gelijkwaardige maatregelen. Dit wordt verrekend bij een daadwerkelijke aanvraag.

Hoofdstuk 6 Economie en leefmilieu
In de paragraaf 6.1 Horeca zijn twee nieuwe artikelen toegevoegd (6.1.1.3 en 6.1.4.2) met een tarief van € 570,30 voor een wijziging van het samenwerkingsverband (VOF, CV of maatschap) bij respectievelijk een exploitatievergunning horeca en een alcoholwetvergunning, mits ten minste één persoon betrokken blijft. Daardoor hoeven horecaondernemers bij één specifieke wijziging niet de volledige kosten voor een nieuwe vergunning te betalen, maar alleen de kosten voor de wijziging. Daarnaast zijn de artikelen in deze paragraaf herschikt en vernummerd.

Hoofdstuk 7 Openbare Ruimte

- In de paragraaf 7.2 Opbreken weg is de tekst op enkele punten verduidelijkt en geactualiseerd. Deze aanpassingen betreffen redactionele wijzigingen en het bijwerken van regelgeving zonder inhoudelijke wijzigingen in tarieven of procedures.
- Bij de paragraaf 7.4. Ambulante handel zijn de artikelen 7.4.4.2 (initiatiefplaats) en 7.4.10 (sollicitantenlijst) komen te vervallen door het collegebesluit d.d. 11 september 2024. Terminologie, verwijzingen en toelichtingen zijn afgestemd op de geldende 'Marktverordening' en 'Verordening staan- en ligplaatsen buiten de markt en venten'. Verwijzingen en begrippen zijn verduidelijkt.

Indexering van de leges met 3,69% van de legestarieven
In het beleidskader Leges is afgesproken dat de leges jaarlijks geïndexeerd worden. De indexering van legestarieven leidt niet tot een hogere kostendekkendheid. Met de indexering van de tarieven wordt de kostenstijging door stijgende lonen en prijzen opgevangen, waardoor de kostendekkendheid gelijk blijft. Het percentage voor 2026 is 3,69%. Dit indexeringspercentage wordt toegepast op de inkomsten en tarieven van de lokale heffingen. Voor leges die vallen onder de Europese Dienstenrichtlijn en die 100% kostendekkend zijn, wordt geen indexering toegepast.

Kostendekkendheid van de leges 2026 van 91%
Volgens de Gemeentewet mag geen winst gemaakt worden op het totaal van de legesverordening (de opbrengsten mogen de kosten niet overstijgen), maar mag wel kruissubsidiëring worden toegepast. Kruissubsidiëring is winst maken op een onderdeel om verlies op een ander onderdeel te compenseren. Uitzondering geldt voor alle diensten die onder de Europese dienstenrichtlijn vallen. Deze mogen niet meer dan 100% kostendekkend zijn.

De kostendekkendheid voor het totaal van de legesverordening is ten opzichte van 2025 gedaald naar 91%. Dit is binnen de marge van de 85-95%. De daling wordt voornamelijk veroorzaakt door het verlagen van de legesopbrengsten in de paragrafen 6.1 Horeca en 6.5 Evenementen. De begroting van 2025 ging uit van hogere aantallen dan de afgelopen jaren daadwerkelijk gerealiseerd zijn. Om de begroting en realisatie dichter bij elkaar te brengen, zijn de verwachte opbrengsten verlaagd bij

de Voorjaarnota 2025. Deze twee onderdelen vallen onder de Europese Dienstenrichtlijn (EDR) en zijn daarmee de belangrijkste verklaring voor de daling van de kostendekkendheid van de EDR als geheel: van 81% in 2025 naar 53% in 2026. Deze bijstelling heeft tot gevolg dat een groter deel van de kosten voor deze vergunningverlening niet langer wordt gedekt door leges, maar via de algemene middelen. Dit heeft op korte termijn geen effect op de legestarieven voor aanvragers. Op langere termijn kan het dalende kostendekkingspercentage aanleiding geven tot een heroverweging van de tarieven of de onderliggende kostentoerekening. De totaal geraamde legesopbrengsten komen voor 2026 uit op € 124,1 miljoen. Dit is een toename van € 750.000 ten opzichte van de geraamde opbrengsten 2025. De geraamde kosten in 2026 zijn € 136,3 miljoen. Dit is een toename van € 4,3 miljoen ten opzichte van de geraamde kosten 2025. In 2026 vormen de legesopbrengsten omgevingsvergunning 52% van de totale legesopbrengst.

Participatie

Financiële onderbouwing

De raming van de legesopbrengsten is gebaseerd op de tarieven die zijn opgenomen in de legestabel 2026 en een prognose van de aantallen aanvragen voor vergunningen en andere diensten voor 2026.

Conclusie:
De genoemde beslispunten in de voordracht hebben wel deels financiële consequenties en deze zijn reeds geraamd in de begroting.

Geheimhouding

Niet van toepassing

Welke stukken treft u aan

Meegestuurd

Registratienr.	Naam
AD2025-043985	Gemeenteraad Voordracht (pdf)
AD2025-052327	1. Conceptbesluit Algemene legesverordening Amsterdam 2026 -DEF.docx (msw12)
AD2025-052328	2. Legestabel 2026 met vergelijking 2025.pdf (pdf)

Behandelend ambtenaar (naam, telefoonnummer en e-mailadres)

Directie Dienstverlening, Kim Kruitwagen/Aggie Augenbroe, 06 2326 1255, teamleges@amsterdam.nl